

จริยธรรมทางธุรกิจ

โดย **Three**

อภิรักษ์ กาญจนคงคา

Human Excellence

k_apirak@hotmail.com

www.huexonline.com

เวอร์ชัน 1.2 - พฤศจิกายน 2549

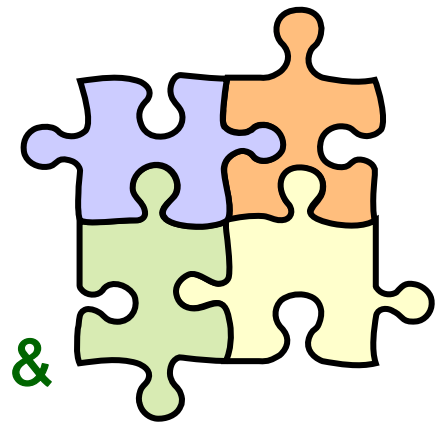
แหล่งที่มาของข้อมูล

- I. เอกสารประกอบการบรรยาย: รูปแบบความเป็นเจ้าของธุรกิจ, สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๕๓
- II. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑-๖, รวบรวมโดย สัก กอแสงเรือง, แสงสุทธิการพิมพ์ พ.ศ.๒๕๓๒
- III. เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators, ดร.พล เดชะรินทร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๔
- IV. Balanced Scorecard รู้ลึกในการปฏิบัติ, ดร.พล เดชะรินทร์, พิมพ์ครั้งที่ ๑, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๖
- V. Balanced Scorecard step-by-step : Maximizing Performance and Maintaining Results, Paul R. Niven, John Wiley & Sons, Inc., 2002
- VI. ข้อมูลจาก Website องค์กรอิสระ www.thaingo.org

ภาพรวมด้านจริยธรรม (หลักการประกอบธุรกิจ)

- **ธุรกิจ คืออะไร**
  - ความพยายามที่เป็นระบบของผู้ประกอบการในการผลิตและขายสินค้าหรือบริการ ที่ต้องอาศัยความคิด แรงงาน ทุน เวลา และการจัดการเกี่ยวกับการผลิต เพื่อสนองความต้องการของลูกค้า โดยมุ่งหวังผลกำไร เพราะผู้ประกอบการมีความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ด้านเงินทุน ด้านการผลิตการบริการ การตลาด การจัดการ การควบคุม คุณภาพ เป็นต้น
- **ทรัพยากรในการดำเนินธุรกิจที่ผู้ประกอบการต้องใช้**
  - ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources)
  - ทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources)
  - ทรัพยากรด้านวัตถุดิบ (Material Resources)
  - ทรัพยากรข้อมูล (Information Resources)

หน้าที่ขององค์กรธุรกิจ (Business Functions)

- การจัดองค์กรและการจัดการ (Organization & Management)
- การผลิตและการดำเนินงาน (Production and Operations)
- การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Management)
- การจัดการด้านการตลาด (Marketing Management)
- การจัดการด้านการบัญชีและการเงิน (Accounting and Financial Management)
- การจัดการด้านระบบสารสนเทศ (Information System Management)
- การจัดการด้านนวัตกรรม การค้นคว้าวิจัย (Innovation, R&D Management)

ประเภทของธุรกิจหรือวิสาหกิจ (Business Type or Enterprise Type)

ธุรกิจหรือวิสาหกิจ ครอบคลุมกิจการ 4 กลุ่มใหญ่ ๆ
ได้แก่

- I.   กิจการผลิตสินค้า (Manufacturing Sector)
          ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural
          Processing) ภาคอุตสาหกรรม และเหมืองแร่
          (Mining)
- II.   กิจการค้าส่ง (Wholesale Sector)
- III.   กิจการค้าปลีก (Retail Sector) และ
- IV.   กิจการบริการ (Service Sector)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises หรือ SMEs)

ประเภท	ขนาดย่อม		ขนาดกลาง	
	จำนวน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)*	จำนวน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)*
กิจการการผลิต	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51-200	เกินกว่า 50-200
กิจการบริการ	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51-200	เกินกว่า 50-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	ไม่เกิน 50	26-50	เกินกว่า 50-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 30	16-30	เกินกว่า 30-60

ที่มา : - กฎกระทรวง (อุตสาหกรรม) กำหนดการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวร
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ลงท.11 ก.ย. 2545

- www.sme.go.th

Business Ethics

www.ismed.or.th

Human Excellence

* ไม่รวมที่ดิน

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจ

การพิจารณาเลือกรูปแบบองค์กร :-

1. กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship)
2. กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป
3. กิจการที่มีเจ้าของ 7 คนขึ้นไป

กิจการเจ้าของคนเดียว

- ลักษณะของกิจการ

1. จำนวนเจ้าของมีคนเดียว
2. การก่อตั้งจัดทำงานง่าย ไม่ต้องจดทะเบียนนิติบุคคล
3. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานน้อย
4. เงินทุนเป็นของเจ้าของคนเดียว เจ้าของมีอิสระในการบริหารงาน
5. ความยั่งยืนของกิจการมีน้อย เพราะขึ้นอยู่กับคนเดียว เลิกกิจการได้ง่าย
6. หน้าที่ตามกฎหมายมีน้อย เนื่องจากไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
7. กำไรของกิจการ ตกเป็นของเจ้าของผู้เดียว
8. เก็บความลับได้ดี
9. รับผิดชอบหนี้สินไม่จำกัด
10. ความรู้ความสามารถมีจำกัด
11. ลูกจ้างขาดโอกาสก้าวหน้า
12. ความสามารถในการกักเงินจำกัด

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป

- กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป จะตั้งในรูปแบบของ ห้างหุ้นส่วน โดยในทางกฎหมายมีห้างหุ้นส่วนอยู่ 3 ประเภท
  - ห้างหุ้นส่วนสามัญ (General Partnership)
  - ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
  - ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป (ต่อ 2)

- **ห้างหุ้นส่วนสามัญ ลักษณะ**

1. การตกลงร่วมทุนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. จดทะเบียนพาณิชย์ไว้กับนายทะเบียน แต่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับนายทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท เพียงแสดงตนว่าเป็นห้างหุ้นส่วนด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร หรือยอมให้ใช้ชื่อของตนเป็นชื่อห้างหุ้นส่วน หรือรู้แล้วไม่คัดค้านตามกฎหมาย บุคคลผู้นั้นต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก
3. ลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงาน** ได้
4. ทุกคนรับผิดชอบไม่จำกัดจำนวน เจ้าหนี้สามารถฟ้องร้องหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใด ไม่จำกัดจำนวนได้
5. ทุกคนมีอิสระในการบริหารงาน (หากไม่มีการตกลงให้ใครบริหารงานแล้ว หุ้นส่วนทุกคนจัดการงานห้างได้)

** หมายถึง กำลังกาย กำลังความคิด และความรู้ความเชี่ยวชาญในวิทยาการต่าง ๆ

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป

ห้างหุ้นส่วนสามัญ

ข้อดี

- ก่อตั้งง่าย ไม่ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- ทุกคนมีส่วนในการบริหารงาน
- จะลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานได้

ข้อเสีย

- ทุกคนรับผิดชอบไม่จำกัดจำนวน และรับผิดชอบร่วมกัน
- กิจการเลิกง่าย เพราะหุ้นส่วนตาย ล้มละลาย กิจการเลิก เพราะถือคุณสมบัติของหุ้นส่วนเป็นสำคัญ
- ระดมทุนได้น้อย

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป

- ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล มีลักษณะ

1. การตกลงร่วมทุนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงาน** ได้
3. ทุกคนรับผิดชอบไม่จำกัดจำนวน ในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างฯ
4. ทุกคนมีอิสระในการบริหารงาน
5. ขาดความต่อเนื่อง หากหุ้นส่วนคนใดตาย ถอนตัว หุ้นส่วนผู้นั้นไม่มีผู้เป็นหุ้นส่วนที่เหลืือซื้อต่อ ห้างฯจะเลิกไป
6. มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จดทะเบียนพาณิชย์ไว้กับนายทะเบียนพาณิชย์

** หมายถึง กำลังกาย กำลังความคิด และความรู้ความเชี่ยวชาญใน
วิทยาการต่าง ๆ

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป

- ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

ข้อดี

- เกิดความน่าเชื่อถือ
- ทุกคนมีส่วนในการบริหารงาน
- จะลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานได้
- รับผิดชอบแยกออกจากห้างหุ้นส่วน

ข้อเสีย

- ทุกคนรับผิดชอบไม่จำกัดจำนวน
- กิจการเลืกยาก มีขั้นตอนยุ่งยาก
- ระดมทุนได้น้อย
- การประกอบกิจการไม่คล่องตัว เพราะถือคุณสมบัติของผู้เป็นหุ้นส่วน

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) มีลักษณะ
  1. การตกลงร่วมทุนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
  2. แยกหุ้นส่วนออกเป็น 2 ประเภท
    1. ประเภทไม่จำกัดความรับผิด → เป็นผู้บริหารได้
    2. ประเภทจำกัดความรับผิด
  3. มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
  4. ทรัพย์สินส่วนตัวแยกจากทรัพย์สินของห้างฯ

กิจการที่มีเจ้าของ 2 คนขึ้นไป

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ข้อดี

- เกิดความน่าเชื่อถือ
- เลือกได้ว่าจะเป็นหุ้นส่วนประเภทใด
- รับผิดชอบแยกออกจากห้างหุ้นส่วน
- ประกอบกิจการได้คล่องตัว

ข้อเสีย

- หุ้นส่วนบางประเภทรับผิดชอบไม่จำกัดจำนวน
- กิจการเลืดยาก มีขั้นตอนยุ่งยาก
- ระดมทุนได้น้อย

กิจการที่มีเจ้าของ 7 คนขึ้นไป

บริษัทจำกัด – บจก. (Company Limited or Corporation)
มีลักษณะ

1. มีการแบ่งทุนออกเป็นหุ้น
2. มีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 7 คน
3. มีผู้บริหารงานโดยตรงคือกรรมการผู้จัดการ
4. มีวิธีการควบคุมกรรมการผู้จัดการ หรือผู้บริหาร โดยการประชุมผู้ถือหุ้น
5. มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

กิจการที่มีเจ้าของ 7 คนขึ้นไป

บริษัทจำกัด (บจก.)

ข้อดี

- เกิดความน่าเชื่อถือ
- รับผิดชอบแยกออกจากบริษัท
- ประกอบกิจการได้คล่องตัว
- สามารถระดมทุนจากภายนอกได้
- ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบเฉพาะจำนวนทุนที่ลง

ข้อเสีย

- มีขั้นตอนการดำเนินการยุ่งยาก
- ต้องมีผู้เริ่มก่อการ และผู้ร่วมทุนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป
- การเลิกบริษัทยุ่งยาก

กิจการที่มีเจ้าของ 7 คนขึ้นไป

บริษัทมหาชนจำกัด-บมจ.(Public Company Limited) มีลักษณะดังนี้

1. มีการแบ่งทุนออกเป็นหุ้น
2. มีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 15 คน
3. มีผู้บริหารงานโดยตรงคือกรรมการผู้จัดการ
4. มีวิธีการควบคุมกรรมการผู้จัดการหรือผู้บริหาร โดยการประชุมผู้ถือหุ้น
5. มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
6. จะมีกรรมกรากิตติมศักดิ์จากตลาดหลักทรัพย์มาเป็นกรรมการบริษัท
7. ต้องคำนึงเรื่องความมีธรรมาภิบาลสูง

กิจการที่มีเจ้าของ 7 คนขึ้นไป

บริษัทมหาชนจำกัด (บมจ.)

ข้อดี

- เกิดความน่าเชื่อถือ
- รับผิดชอบแยกออกจากบริษัท
- ประกอบกิจการได้คล่องตัว
- สามารถระดมทุนจากภายนอกได้
- ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบเฉพาะจำนวนทุนที่ลง

ข้อเสีย

- มีขั้นตอนการดำเนินการยุ่งยากมาก
- ต้องมีผู้เริ่มก่อการ และผู้ร่วมทุนตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป
- การเลิกบริษัทยุ่งยาก